

ONDERWIJS KTS en mboRijnland vinden elkaar

Mbo en vmbo samen in actie tegen schooluitval

Veel vmbo'ers stappen probleemloos over naar het middelbaar beroepsonderwijs (mbo). Maar voor leerlingen voor wie de overstap te vroeg komt, is er nu een alternatief dat voortijdig schoolverlaten kan voorkomen.

Voorhout/Leiden ■ Het is een alternatief waar de afgelopen jaren hard aan is gewerkt in Voorhout en Leiden. Het komt erop neer dat leerlingen van Teylingen College KTS, nadat ze hun vmbo-diploma hebben gehaald op de eigen school, daar ook verder gaan voor het papertje van mbo niveau 2.

Toen het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap het twee jaar geleden mogelijk maakte dat scholen voor vmbo en mbo een gezamenlijk onderwijsprogramma aanbieden, maakte dat veel enthousiasme los. Toch heeft het pas op één school in deze regio tot diploma's geleid: KTS. Tien leerlingen kregen daar deze week hun felbegeerde papertje voor de met succes afgeronde opleidingen Constructiewerker, Kok en Uitvoerend Bakker, allemaal op mbo niveau 2.

Vertrouwd
Het betekent een slagingspercentage van honderd procent. En daaruit trekken de samenwerkende scholen de conclusie dat leerlingen 'erbij gebaat zijn om in een vertrouwde omgeving les krijgen van

docenten die ze al kennen, ook nog eens in kleinere klassen. Want al staan leerlingen ingeschreven bij mboRijnland, bijna al het onderwijs vindt plaats op de KTS.

Hooguit gingen ze voor kleine onderdelen van de opleiding naar mboRijnland, waardoor ze tevens kennis konden maken met die school. En dat is weer handig voor het geval ze niet direct gaan werken - wat eveneens tot de mogelijkheden behoort - maar daar een hogere opleiding gaan volgen.

Het is waar 'Rijnland' een beetje op hoopt: „Dat leerlingen, omdat het zo goed ging op niveau 2, enthousiast en gemotiveerd raken en door willen naar niveau 3. En misschien ook nog wel naar niveau 4, zodat ze leiding kunnen geven. Wat natuurlijk ook later in hun leven nog kan”, meldt Gijs Vlieland, directeur van mboRijnland. „Belangrijke term bij ons is niet voor niets: een leven lang leren.”

Wennen
Hoe mooi het allemaal ook klinkt, in de gezamenlijke praktijk viel er veel te wennen en bij te sturen. Zo blijken leraren op een vmbo heel anders naar hun pupillen te kijken dan collega's op een mbo. Zijn de eersten gewend om hun leerlingen bij de hand te nemen en die zolang

mogelijk vast te houden, op het mbo hebben ze de ervaring dat een student het meeste leert van feedback en reflectie op wat goed en minder goed ging.

Neem het maken van soesjes. Ziet een vmbo-leraar dat het beslag van een leerling niet gaat, dan is hij geneigd te zeggen: „Zet het even terug op het gas. Anders kun je het straks niet goed verwerken”. Bij de bakkersopleiding mbo klinkt dan juist: „Ga je gang maar en dan bespreken we later wat anders had moeten en waarom.”

Om het onderwijs wat meer dergelijke richtingen op te krijgen, werden soms docenten 'overgevlogen' uit Leiden. Tevens verzorgden mbo-docenten lessen machinebankwerken en lassen. Toen de examens naderden, kwam daar nog wat bij: meer dan hun vmbo-collega's bekeken mbo-docenten of iemand op het vereiste kwaliteitsniveau zit en, zoals dat heet, 'beroepsklaar' is. „Want daar richten we ons op. Na de jaren bij ons moeten leerlingen zo kunnen werken dat bedrijven daar wat aan hebben”, legt Vlieland uit.

Nu de eerste lichter is geslaagd, overheerst blijdschap. „Mooie ideeën zijn werkelijkheid geworden, mede dankzij het bedrijfsleven. Bij ons leren leerlingen dan wel de basis, maar het zijn de erkende leermeesters bij de leerbedrijven waar we nauw mee samenwerken die onze leerlingen verder helpen bij de vakvaardigheden en de technieken waarover ze op niveau 2 moeten beschikken”, weet Arjan Houwaart, teamleider van de afdeling Horeca, Bakkerij en Recreatie bij KTS.

Tekorten
Niet voor niets hebben Vlieland en Houwaart het over een driehoek. Een driehoek die bestaat uit vmbo, mbo en het regionale bedrijfsleven en waarin de één niet zonder de ander kan. Want wat moet bijvoorbeeld het bedrijfsleven als er nog minder goed opgeleide krachten van de scholen komen? En waar zouden de scholen zijn als de leerlingen niet langer enkele dagen per week praktijkervaring kunnen opdoen? „Wat extra jammer is in tijden dat de tekorten in de techniek en horeca oplopen en het mbo in staat is om geïnteresseerden snel en goed op te leiden”, stelt Vlieland.

Begon KTS twee jaar geleden met acht leerlingen bij het koken en bakken op mbo-2-niveau, vorig

Een mbo-opleiding kun je tegenwoordig ook volgen op het vmbo, zoals hier bij Teylingen College KTS in Voorhout.

FOTO HIELCO KUIPERS

„
In een vertrouwde omgeving les krijgen van docenten die je al kent

„
We hebben we de looper hier aardig uitgerold voor de rest van Nederland

schooljaar waren het er dertien en dit schooljaar zelfs achttien. Bij de techniek zit de groei er eveneens in: het aantal leerlingen steeg van twee naar dertien terwijl ook het aanbod breder werd: naast Constructiewerker kwam er de opleiding Monteur Elektrotechnische Installaties bij.

Duren die opleidingen normaliter twee jaar, op de KTS kunnen leerlingen al na een jaar klaar zijn. In het vierde leerjaar van het vmbo hebben docenten namelijk al mbo-2-stof behandeld en hebben leerlingen meerdere mbo-werkstukken gemaakt. En een programma zonder dubbelingen werkt motiverend, is het idee.

Houwaart, die ook landelijk voorzitter is van het platform Horeca, Bakkerij en Recreatie vmbo, merkt dat er veel interesse is voor de 'landelijk gezien unieke samenwerking hier'. „Op veel plekken wordt ook hard gewerkt om hetzelfde neer te zetten, met partners in eigen regio. Wat dat betreft hebben we de looper hier aardig uitgerold voor de rest van Nederland.”

Lastig proces
En dat terwijl het volgens Vlieland 'best een lastig proces was'. „En als je er eenmaal aan begonnen bent, moet je het wel volhouden. Leerlingen hebben er niks van gemerkt, maar Arjan en ik hebben elkaar ook wel eens gebeld op momenten dat het niet goed ging. Als je elkaar

dan kunt vasthouden, maakt het dat het succesvol is. Zeker wanneer je het juiste team om je heen hebt. Met docenten die elkaar begrijpen en geduld met elkaar hebben; elkaar opzoeken in plaats van weg te lopen. Echt samenwerken dus.” En hij hoopt dat dat ook op Vakcollege Rijnmond in Katwijk zal gaan lukken, waar het idee is om Timmeren op mbo niveau 2 te gaan geven.

Breder
Hoe tevreden Houwaart en Vlieland ook zijn over de samenwerking op de KTS, over één ding verschillen ze van mening: hoe het er over vijf jaar aan toe moet gaan. Houwaart hoopt dat iedere leerling van zijn 'goed geoutilleerde' KTS dan de deur uitloopt met een diploma op mbo-2-niveau dat ook gekwalificeerd is door de school. Oftewel: waar de school nu alleen over de lessen gaat, heeft ze er dan ook examens en diplomering bij gepakt.

Vlieland weet niet of het vmbo 'die taak moet overnemen'. Daarbij benadrukt hij graag dat zijn mbo heel graag 'een lerend regionaal netwerk wil zijn': „Een netwerk waaraan je denkt als je een vraag hebt en waar je kunt leren wat je op dat moment nodig hebt.”

En het mooie daarbij is dat mbo'er de toekomst heeft, weet Houwaart: „Veel ouders en leerkrachten op basisscholen willen dat leerlingen zo hoog mogelijk

De tien die deze week op Teylingen College KTS hun mbo-diploma kregen, met hun mentoren.

FOTO KTS

uitstromen omdat mavo en havo zo belangrijk zouden zijn voor hun toekomst. Wij willen juist inzetten op de vakmensen die we nodig hebben in ons land. Een goede loodgieter blijft altijd nodig, een enthousiaste kok is nodig om een goede maaltijd voor te kunnen

schotelen en een warme bakker om mooi en lekker brood te bakken.” „En wat zei de voorzitter van de MBO Raad onlangs? Dat Nederland in tijden van corona vooral behoefte heeft gehad aan vakmensen van het mbo, in elke branche”, vult Vlieland aan.

Theoretisch

Ook met theoretische vmbo-opleidingen - in Leiden, Oegstgeest, Wassenaar en Katwijk - bekijkt mboRijnland hoe er samengewerkt kan worden. Over twee jaar is het namelijk verplicht dat zij een praktisch keuzevak gaan verzorgen. Een goede samenwerking kan dat dichterbij brengen.

Arjan Houwaart van Teylingen College KTS (l) en Gijs Vlieland van mboRijnland.

FOTO KTS